

§ 105

Yttrande över betänkandet SOU 2020:18 Framtidens järnvägsunderhåll

Dnr 00345-2020

Regionala utvecklingsnämndens beslut

Regionala utvecklingsnämnden beslutar att lämna yttrande enligt bilaga.

Yttrande till beslutsförslaget

Region Norrbotten ser positivt på att staten gör en ordentlig satsning på järnvägsunderhållet då det är av största vikt med en välfungerande järnväg i Norrbotten. Detta är särskilt viktigt i vårt kalla klimat för att inte riskera att fordon med passagerare blir stillastående i väglöst land. Bristande underhåll kan också skapa problem för godstransporterna av till exempel järnmalm där försenade transporter kostar pengar för industrin.

Sammanfattning

Utredarens uppdrag var att ta fram ett förslag till hur det basunderhåll som bedrivs av Infranord AB för Trafikverkets räkning kan överföras till myndigheten. Uppdraget kompletterades sedan med att även närmare analysera vilka delar av underhållet som Trafikverket bör ta över. Region Norrbotten har inga synpunkter på vem som utför underhållet eller vilka delar som överförs till Trafikverket. Huvudsaken är att underhållet sköts på ett ändamålsenligt sätt för att undvika störningar i trafiken.

Ärendet

Bakgrund

Utredarens uppdrag var att ta fram ett förslag till hur det basunderhåll som bedrivs av Infranord AB för Trafikverkets räkning kan överföras till myndigheten. Under utredningens gång kom utredaren fram till att det krävdes en bredare analys av vilka delar av underhållet som borde överföras till Trafikverket, för att förslaget ska kunna bidra till att underhållet utvecklas och effektiviseras.

I augusti 2019 gav regeringen därför utredaren ett utvidgat uppdrag som bland annat innebar att det breddades till att närmare analysera vilka delar av underhållet som Trafikverket bör ta över. Samtidigt förlängdes utredningstiden till december 2019, som i ett senare skede förlängdes ytterligare en gång till den 31 mars 2020.

Utredarens förslag

Utgångspunkten i utredningsarbetet har varit de transportpolitiska mål som riksdagen beslutat om, där det övergripande målet är att säkerställa en samhällsekonomiskt effektiv och långsiktigt hållbar transportförsörjning för

medborgarna och näringslivet i hela landet. Avsikten är därför att förslagen ska bidra till:

- en mer robust och tillgänglig järnväg till gagn för såväl resenärer som köpare av godstransporter
- att Trafikverket kan utveckla och stärka sin kontroll av järnvägs- underhållet
- ett modernt och mer effektivt järnvägsunderhåll för framtidens krav

Riksdagen har beslutat om ökade satsningar på järnvägsunderhåll och det är av yttersta vikt att dessa resurser används på bästa sätt. I dag finns emellertid inte förutsättningar för att styra underhållet på ett optimalt sätt. Allt för stor del av resurserna går till att åtgärda fel i anläggningen i stället för till förebyggande underhåll för att undvika fel och därpå följande trafikstörningar.

På övergripande nivå ser utredaren ett antal behov för att möjliggöra ett mer produktivt och förebyggande underhåll anpassat till förutsättningarna:

- bättre kunskap om och kontroll på tillståndet i järnvägsanläggningen, dess utveckling och effekt av åtgärder
- rätt tider i anläggningen för underhållsarbeten
- affärsformer med rätt drivkrafter
- utvecklad konkurrens på leverantörsmarknaden
- lärande, utveckling och innovation, bland annat genom viss underhålls- verksamhet i Trafikverkets egen regi
- mobilisering i järnvägsbranschen för att klara utmaningarna, bland annat den akuta situationen vad gäller kompetensförsörjningen.

Beslutsunderlag:

Yttrande över Framtidens järnvägsunderhåll SOU 2020:18.

Protokollsutdrag skickas till:

Regional utvecklingsdirektör